

# Sozialdemokrats

Latwijas Sozialdemokratiskas Strahdneetu Partijas Centralorgans

№ 221.

Rēvētbeens, 1. oktobri 1922. g.

**[Redakcija un kantors]**  
 Rīga, Dzirnavu eida Nr. 25, atvērtis darbeendā no 8-4, īvērtbeendā no 8-10 rītd. Kantora un redakcijas labirnis 7-09. Telef. wataros 13-84. Redakcijas runas fūndas no 3-4 p.p.

**Abonešanas maksa:**  
 1) 12 mēneš 75 rubļ  
 2) 6 mēneš 40 " "  
 3) 3 mēneš 20 " "

**[Studinajumu maksa:**  
 1) 15 rubļ, studin. b. firmu un sp. stud. 8 r., pabejee 6 r., darba pēebadn. 8 rubļ. par petit rindām, + 5% nodofiti.

## Sozialdemokratu liste wisa Latwijā ir Nr. 3.

Patteidlatees līnemt Latwijas pases, — zītadi laudeseet ballsteešbu. Walfi nodot war netween latwā, bet ari zītā pagakā, tur wehletajam tuwati.

### Samabiba wehletajem dieid.

Par nahtotni.

Nahtotne uswar arween, Bet faunš war aij uswaras lodat: Pundurs war waroni weift, Ritens war aipatal sliht.

Nahtotnei leelakai jatop, Lai waretu wimu mehš zeenti: Saknes tai dšial buhš laist, Garus tai ploskal buhš plest.

So Solidaritāte.

Wai zihnind  
Lihst ašins waj fweebri, —  
Lai eet wai lā,  
Sif neašstahj beedri!

No Raina, Rujas grahmatas.

### Kara wihri!

Ziti pilsoni balšos usrahdot Latwijas paki, Jums jaisnem ihpaska apleeziba un to usrahdot Juhš wareset nodot fatwas balšis. Uggahdajet pee laika šchis apleezibas!

### Rū rūpejas par tautas bendem Latwijā.

Rū fino „J. S.“ pehž „S. U. W.“, pafstamais 1905. g. foda etpedijiju breemonis bij. Kuitales muišchās ihpachneekš Sliwio fon Breberichs taitorees aigreestees Latwijā. Waldiba winam ešot ašstahjuš muišchās zentru ar pili un 12 semneetu mahjam. Zentrālā femes eerihz. Komiteja postaldrošja. La Brebericham muišchās zentrs teešcham peeschfirtis.

Darba tauta, peemini 7. un 8. oktobri wisus toš, kuri stahw aij tās waldibas, kas atalgojuš baronu, kurfch pahstlams tā weens no leelakeem latwju tautas fleptawam! Wifas wimu listes krahfni! Balšo tital par listi Nr. 3!

### Somehr iableto!

Preeškā tahda laika laikrakstos ita fnois, ka fabeedriba „Nasta“, eewešdama nastu gandrihš petrolejas weidō, ir nodarijuš walstij faudejumus par 20 milšoneem rublu nenomafkatas multas. Igi gahja srihšds pa laikrakstem, waj „Nastat“ šchi multa ir bijuš jamakā, waj nē. Sa gab fino, ka walstis kontroles departamēns 25. sept. nolehmis, ka šhee 20 milšoni ir nomafkajami resp. peeshenami no wainigeem.

Sad nu, laikam, šchi „šheste“ uš walstis rehšina semneefatweenibas wihreem, kurl stahw aij „Nastas“, neišdofees.

### Latweešmeem Keetawā.

ESU. Riga, 28. sept. Uš tonwenzijas pamata, kura 1921. g. 14. maijā no slehga starp Latwiju un Keetawu par pilsonu teešbam, wifem Keetawā dšihwošscheem latweešcheem ir teešbas optiet Latwijas pawalšneezibu. Optazijas teešbas notel diwu gabu laika no tonwenzijas raitiškazijas grahmatu šmainas deenas. Personas, kuras optejušchās Latwijas pilsonibu, datur fawas teešbas uš wifu fawu kustamo un nekufiamo ihpachumu, kurfch atrodas Keetawā, weenlihdstigi ar Keetawas walstis pilšoneem. Opianiti war ari palikt uš turpmatu dšihwi Keetawā tā Latwijas walstis pilšoni. Iželotot uš Latwiju gada laika pehž optazijas eefneegschanas ir teešba nemi lihšt wifu fawu kustamo ihpachumu, nemafkajot ne multas waj zilas kahdas nobewas waj femiškstus nodofstus.

Pehž tuwafām finam un ar peeteikumeem jagreeschās Latwijas Šchaulu konsulātā, Dwaro gatwē Nr. 24, „Birutas“ weefnizā.

### Bahzeeschi agitē Karp latweešcheem.

Mums fino, ka wahzu-balteeschju „partiju apweeniba“, tā wini fewi dehwejas uš ehlešchanam, peeschubta pa pasiu wifem l...schju faimneecem uš lauteem fawas

## Zela wadonis wehletajem.

(Rū doščabas frazijas Latwerimes Sapulzē išturojuschās pee Iwarigalo jautajumu ištiskiršchanas.) (Pehž ofšieldm senogramam.)

6. dez. 1921. 1) Soz.-dem. frazija leel preeškā eewest pašchwaldbu likumā no teikumu, ka pag. pašchwaldbai ir ušbewums gahdat par dšihwoļu jautajuma notahrtoščanu uš lauteem. S.-d. runda teel peewestli peerahbijumi, ka dāšči waldibas eeredwi dāščās muišchās išteeto pa 12 istabam un 2 ehleem, bet wairaki bessemneeki fola laika preešiti mitinātees neapturnamos šchuhnos. Preeškā likumu peenem ar 56 pret 41 balš, 6 atturotees. Preetim balšo semneeku faweeniba. 2) Tahlal s.-d. fraz. leel preeškā peeschfirt pagastu pašchwaldbai teešbu kontrolet weet. polzijas darbibu. Šcho preeškā likumu 2. lašjuma peenem.

7. dez. 1921. Domu starpišas pee pag. pašchwaldbas likuma walda par pagasta darbwešcha peenemšchanu. Labais spahrns grīb, ka darbwešcha galigu eewehlešchanu nolaka aprinka walbe. Soz.-d. leel preeškā uštizet šcho leetu padomei un aprinka walbei ušdod rušpetees tital par wehlešchanu likuma ištiskiršchanu. S.-d. preeškā likumu noraida ar 64 pret 61 balš. Tapat s.-d. leel preeškā aštahst padomes finā ari darbwešcha aštahsthanu, bet ari to pilšoni ari aiba.

16. dez. 1921. Deenas kahribā likums par darba laiku. Pilšoni leel preeškā to aštahst uš nemi papreeškā zitus jautajumuš. Soz.-dem. fraz. pretojas likuma notizinašchanal. Somehr wairatums nobihda darba laika likumu tahlal. Bet wehlat, tad peenahst darba laika likums, tuhlin pehž pirmā panta labais spahrns eefneedi par jaunu preeškā likumu aštahst darba laika likumu apspreešchanu, ko ari peenem ar 58 pilšoni pret 47 soz.-dem. balšim.

17. janwari 1922. g. eefahst apspreešt Latwijas republikas fatwerimes 2. datu (pamatnoieikumi) par pilšonu teešbam un peenohkumeem. Šchis likums runda par preeškā, wahra, šapultschu, beedrošchanas, streika brijwibam, personas, dšihwoļu un korešpondenzes neaštaramibu, nahweš fodu atzelschānu u. t. t. Bet likuma pašchās be-

proklamazijas ar usazinajumu balšot par wimu listem. Reiff ar proklamazijam teel peeshutis ari weenā eefemplarā no wineem uštahhilitais kandidatu karaktis. Zit apšchaubami ari nebuhtu tee panahfumi šchahdai zerešchanal uš turigalds lauku pilšonibas latweešchu balšim, wahzeeschju panehmeens ir somehr toli raksturigs pee muhšu apstahleem.

Proklamazija, kura parafstita no wahzu-balteeschju partiju padomes, špeluē uš „neapmeerinatibu“ ar Satw. Sapulzes darbibu un „zere“, ka wifā „šimfufchee“, kuri jau faudejušchi katru zeribu uš kaut lahdu šheju, nobalšofchot par wahzeeschju. Wifas nelaimes zetees no tam, ka partijas Satw. Sap. gan ešot „nobarbojuschās ar politiskās waras dalšchanu fawā starpā, bet ne ar tautas faimneezibas laberthzibu“. Un tahlal teel atfegis tas „Udams“ — muišchneeku aštahstahribas teešbas, — kuras launigi teel slehptas felošchā teikumā: „Politikas labad ita ištizinatās daudšas wejas faimneezibas (lašt muišchās! ref.), no kurām lihšt tam pahritika tuhstfošcheem strahdneeku ar feewam un behreem...“ Pehž tahdas „mihleštibas“ apleezināschanas strahdneekem, wimu feewam un behreem, baronu partija wehl smehejas krahst „padšhteem wegeem faimneecem“ (laikam damait dāščadi muišchu un rentes mahju renineeki, kureem naw peeschkirta wifa waj dala femes no wimu faimneezibam), kuru seme ešot fahballita starp „priwilegeteem jaunfaimneecem“ (!). Tahlal baronu mute fola taupeibu, ištihrit eerednu fahfahwu no kulušneh-

gēš 2. lašjuma 25. janw. 1922. g. pilšonistals wairatums peenehma pantu, ka wifas šchis brijwibas teel apturetas, ja walsti teel eewestis kahds ištahmuma stahwollis. Tahda weidā šchis likums pahwehščas par pilšonist brijwibu ištmeeku un s.-d. frazija balšoja pret to. 25. janw. likums otrā lašjuma ita no r a i d i s ar 55 pret 53 balšim, 11 atturotees. Tā muhšu fatwerime palika beš pilšonist brijwibu beklarazijas.

20. janw. 1922. Turpina apspreešt darba laika likumu 2. lašjuma. (Par šcho jaut. štāt. turpmat pee darba laika lik. 3. lašjuma.)

1. februari 1922. Soz.-dem. frazija eefneedi peeprojumu par aresteto špohdš-nahšchanu un peekufschānu politiskā apfardšē, par pašpirinatās apfardšbas un abminstratīwo špadi ištetoščānu pret strahdneeku kustibu un organizāšjam un par strahdneeku organizāšju un aktiwato darbneeku wajašchanu no koalzijas waldibas sem zihnas ar komunismu makšas. Peeprojums pamatots ar bagatigeem materiāleem. S.-d. frazija aštahst peeprojuma š e i d s a i b u. Pret šchis fahfahwu uštahjas waldibas sozjalists „Stuje-neekš, molwedams ar to, ka itdaudš fatu newarot ahtri pahrbandit, kaut gan wischstgot, ka dardšas no peeprojuma wineidam nelikumibam ešot noiktuschas. Šchis fahfahwu noraida ar wifam pilšonu un „mafneeku“ balšim pret 37 s.-d. balšim. (Pa balšošanas laiku aštahst starpfaueeni no s.-d. pufes: „Šchahj wehl tahlal!“ „Šit wehl tahlal ar waldibas sozjalistu pahhšhibu!“) Peeprojums noguleja komištā wairat tā 4 mehneščus un pehž peeprojuma komištās fnojuma un soz.-dem. abidwes ar neapghahšameem fahletem ita tā fatot ne n o r a i d i s, ne p e e n e m i s. Mafneekš Petrewižs gan gribeja eeteikt nodot wimu wehl reiff komištā, bet tas neitka peenemis.

8. febr. 1922. Apspreešot likumu par atzises paougstinašchanu uš tehju s.-d. leel preeškā to fahofinat wairat tā uš pufi. Preeškā likumu n o r a i d a ar 70 pret 35 balšim.

mejeem un nodibinat teeštu walsti uš „stingreem priwathpachuma pamateem“ — lai til eewehli wimu „prahtigos wihrus“ Šaeimā! Kas tee par „stingreem teešiteem pamateem“, to mehš finam — tas noštme muišchu atdošchanu baroneem.

Mehš neizjam, ka semneeku faweenibat nebuhtu finama šchi wahzu-balteeschju (lašt baronu partijas) aglazija starp latweešchu semneecem. Tahpat mehš domajam, ka ari zitam pilšonistam partijam tas nebuhs nelahds nolšehpums. Norahbijums uš wispahrejo korupziju, kufulošchanam, fmagajām nobewu nastam, ar kurām teelot apgruhliti eedšihwoitaji, ween jau ir plizis fejd muhšu pilšonibat un waldofschām partijam.

Pilšonist partiju laikraksti deendeend nonemas ar wifadu multibu kulfwešchanu pret strahdneezibu un sozjaldemokratiju, bet tee ne wahrdina naw eedibufchi pret šcho wahzu reazijas mišestibas peedahwajumu muhšu tauteeschneem išt pilšonibas lehgera. Un tā gan to lai fagatda no partijam, kuras pašchās metas muišchneezibas apfameenos, tarodamas par „taifnigu aihhšhibu“ un kombinedamas planus par Umana laika melnā bloka atjaunofschānu, ja darba tauta Šaeimas wehlešchāns išteetu wahšinata. Darba tauta — pilšehu un lauku strahdneeki, inteligenti, jaunfaimneeki, šhlemneeki — te jums gahšch peemehrs, ka pret wahzu reazijas umahščchanos muhš pilšoneem ir mutes zeel, bet pret strahdneezibu fapraščanās wineem jau ir garanteti! J u h s ne brijkšteet uštizetees ne weenai pilšonistai parti-

jail Wifā tā weens par darba tautas pateefo aistahwi — soz.-dem. listi Nr. 3!

### Lutwee Auštumi.

ESU. Londonā, 29. septembri. Remals-Pašcha pašnojis generalim Harringtonam, ka ešot gataws ar wimu satiktees. Turku armija Šchānatas rajonā tahlal uš preeškā neešchot.

Stahwollis pašchalt tomehr jau til nopeetns, ka likuru brijbi war fagaidit aštahst fadurfmi, kas ištahku nepahredšamās felas. Reifers fino, ka kemaliski Šchānatas aplahrinē jau peewiršijusches krahst angļu drahšču aistahogojumeem un fawell loti eewehrojamus šhefhus. Ari zītās weetas Dardanešu neitralā jofšā kemaliski išturas draudofchi un, zil wehrojams, fagatawo fawus pulkus pahreeschānā uš Štropas kraštu. „Daily Mail“ telegrafē, ka turku kawalerija jau eephstot angļu poštizās: turki ešot uš preeškā ar balieem fargeem un otradi apgreestām šchautenem. Angļu wirneeki nesinot ko darit — waj atkrahst uguni jeb išturotees pašwi.

Pehž Keltera finam, angļu kabinetā ložekli aistahst Remala-Pašcha atibidi par neapmeerinofchu. Anglija newarot peelašt kemalisku palikschānu neitralā jofšā. Turki ar fawu umahščchanos Šchānata laušchot fabeedroto notā išteto pamatnoieikumu, ka tee pabalšitot turku prašbas Trakijas jautajumā ital tad, ja kemaliski armija eewehros neitralās jofšas neaštaramibu. Angļu waldiba šchonāt nofuhita generalim Harringtonam un angļu komandeerim Šchānata instruktijas, kuras pilnwaro toš kategoriski peeprošt kemalisku tuhltiteju ištahščchanos no neitralās jofšas robeščam.

ESU. Beigrādē, 29. septembri. (Wofš.) Deenwidšlawijas fabeedridā leeku ešpaidu aštahst kreemu nota par juhras šchaurumu atdošchanu Turzijai un Kreemijas peedbalšchanos meera konferenzē. Laikraksti plāšči pahrunā jautajumu par felam, kahdas waretu ištahst farkanās armijas aktiwa eejauščhāns Tuwo Auštumu konfilitā.

ESU. B o r d o, 29. septembri. (Radio.) Grantišču wirskomifars Tuwos Auštumos generalis Wellē fahchmis Remala-Pašcha telegramu, kura pehdejais aštahst fawu pašnojumū Harringtonam, ka nepaštahst nelahdu neitralā jofšā, bet wehletoes nowehrst fadurfmes ar fabeedroto karapheku. Remals-Pašcha eeteiz ištahst angļu defantu no Šchānatas.

ESU. P i f i l d a, 30. septembri. (Radio.) Mustafam-Remalam nofuhita fabeedroto kopiga nota ar peeprojumu, lai Angoras waldiba pogarinot Smirnas behglu ištahščhanā nolikto terminu lihds 15. oktobrim.

ESU. P i f i l d a, 30. septembri. (Radio.) Angļu preefe uštahjas pret pahremeemeem, itā Anglija grībot „noštirināt fawu wirskundšibu juhras šchaurumos uš wifem laiteem“. Laikraksti aistahst, ka angļu karapheka ušbewums Šchānata ešot weenigi aistahst Dardanešu brijwibu lihšt tam laikam, kad šcho peenahlumū warēs ušnemtees Tautu Saweeniba waj kahda zita štarpstantiska organizācija, tā to pareš fabeedroto meera preeškā likumi. Juhras šchaurumu brijwibas fargafchāna wifu pašchales walsti interees ešot angļu auštumpolitikas pamatamens. Utteeziba uš Konstantinopolī, Anglija tāpat tā winas fabeedrotee nedomafot grofti fawu agralo lehnumu, ka fawerend wara pilšehid janodot atpatal Turzjai ištahst buhš parafstis wispahrejšis meera lthgums.

ESU. Londonā, 30. sept. Anglijas kabinetis wakar, 29. sept., noturejis wairat tā diwas fūndas ligu fehdi, kura nahjis pee zeeschas apneemšchanas, ka pee tagadejeem apstahleem nelahdas turku nobaldas naw pahraščchamas pahr juhras šchaurumeem Štropa uš nolehmis peeshutit Remalam-Pašchā ultimatu ar usazinajumu, lai turki tuhlin ištahzas no



**Mans draugs!**

Wellgas tawas pules! Sizi man beibot, la itai papitros. 'Dabja Rosija' aishdhis tawu druhmo gara hahwolli, tapat la wini istatbe manejo.

## Saeimas wehlešhanu šapulzes.

Latgale.  
3. oktobri.

Wišgorodā, pee pag. nama, plst. 2 d.  
Eipnā, pee pag. n., pl. 2 d. — P. Kalniņš.  
Maltas meesā (Silajonu pag.) pl. 3 d. — A. Wezlaņš.  
Witatos, us tirg. lauk., pl. 2 d. — F. Zeelens.  
Kogowlas meesā (Saim. pag.) pl. 3 d. — R. Iwanovs.  
Widā, pee pag. n., pl. 3 d. — M. Rosentals.  
Mešamuišas pag. nama plst. 3 d. — R. Binavs.  
Ungurmuišas pag. nama plst. 3 d. — R. Bungsšs.  
Kofentovā, pee pag. nama, plst. 3 d. — F. Wefmanis.  
Janowoles, pee pag. nama, pl. 2 d.

Dagdā, pee pag. nama, plst. 3 d. — A. Sirtis, J. Wišņa.  
4. oktobri.  
Ruišanos pee pag. n. pl. 3 d. — A. Wezlaņš.  
Daugampils pl. 6 waf. — Br. Kalniņš.  
Aeršā pee pag. n. pl. 3 d. — M. Rosentals.  
Bulmuisšā pee pag. n. pl. 3 d. — A. Sirtis.  
Uatos pee bafnizās pl. 3 d. — J. Wišņa.  
5. oktobri:  
Djolmuisšā pee pag. n. p. 3 d. — A. Wezlaņš.  
Rešetnē us tirg. lauk. p. 6 w. — A. Wezlaņš.  
Aubjulu pag. pee pag. n. p. 3 d. — A. Sirtis.  
Ofru meesā (Daugampils apr.) p. 3 d. — J. Wišņa.

neitralās joflas. Noteikt laiku, kurā turteem jāšdara ištahšhanās, kabinetis atstahj generala Harringtona noteiktšhanā.

Politiskās aprindās ašrahda, la ar šho ištahšhanā lehmumu karšj starp Angliju un Turciju itpat tā kuwis nešbehgamš.

Parlamentariskās aprindās domā, la kara pošludināšanas gadījumā Loid-Šfordišs šafaulšot aštahšhanā parlamenta fešju. Wišem parlamenta ložekleem jau ešot pefuhtis aštahšhanā neštruhšstohšj eerasšes atpaka Londonā.

Generalis Harringtons jau šanehmis pawehl šraibit no Galpoles pušfalaš wifus priwatos eedšhwotajuš.

Pežj „Intransigent“ šinam angli Galpoles Štropas puš uštahdot šmagos leelgabaluš.

Uš generala Harringtona otru notu par neitralo joflu Kemals-Pašha atbildēšs, la ištahšhanā turku šarapešha nodatas no neitralās joflas tad, ja ari angli, pežj Franzišas un Itališas peemešra pahrwahšhanātes uš Štropas krašta. Ja šho noteikumu peenešhanā, tad Kemals-Pašha ešot ar meeru noturet apšpreedi ar generalu Harringtonu.

### Šchitšerins Waršawā.

Šchitšerins žeturdeem ceradās Waršawā un ita peenešs no min. Narutowištcha un min. presidenta Nowata. Ar pehdejo winam bija puštundu ilga konferenže atteežibā uš potu-šreemu meermihližu atteežibu aštahšhanos. Šta pašrihpota žeešha ekonomištu šafaru nepežeešhamiba. Nowats greša Šchitšerina ušmanibu uš to šhghumu punktu nepildišhanu, kuros eet runa par potu ištahšhanu ašgreeschānu. Šchitšerins ištēja žeribaš, la šhee šawehl warot itit nowehšit. Atteežibā uš Štropas štarptautišto ištahwolli Nowats un Šchitšerins ištēja domas, la šhi jautajuma meermihliža ištahšhanā interešj dirmā šahriš Poliju un Kreewiju. P.P.B.

### Šauna waldbiba Greetiā.

ESL. Atenās, 30. sept. (Reiters.) Galigi nobibināts Greetiāš jaunais ministru kabinetis. Ministru presidentis — Šaimišs, aštahleetu ministris — Politišs, kara — gene-

## Sihkais feletons

Ro mehs redlam palaulē?  
Subt. to:

1) Menders ir Šoloweitšhils.  
2) Šoloweitšhils ir šchihds.  
3) Šchihds ir Menders.  
4) Rainis ir butšhojis šchihdu.  
5) Rainis ir butšhojis Menderi.  
Redšekt, la ar nešariznamas ložilas pašhdbibu war weegli ištahšhanā wišferešhigatatos tagadnēš jautajumuš.  
Wišu laiku mušhu preše bij mozošhā nešaprašhānā: laš ir bijis tas šchihds, ar kuru Rainis butšhojēšs uš Šplanades? Šagad wairš newar buhi diwu domu: tas ir bijis Menders.  
Šit pašhštama leeta ir štaidribā! Bet tomehr wehl ir dašhāš leetas, kuras ir peeteekohšji neštahdras.  
Ari tāš grošas ap butšhojšanā n o š. Šapežj, ja jau runa par šho tematu ir šnāhtuš, atšaujaj jušs ar tam eepašhštinat.

Man šino šefožu šaktu: eestahrdināts no Raina butšhojšanās ar šchihdu, Rihwe ir šahžis butšhojēšs ar šchihdeetem.

Kur? Kad? Kā? — tee wiš ir jautajumi, kuri praša šheidšgu noštahdrošhanu šakra šind wehl ištahšhanā Saeimas wehlešhanam. Žerešim, la „Šautas Balšs“ un „Latwijas Šargs“ neateiktēšs to darit.

ralls Šaralambišs, šlotes — Papahristu, šinānu — Šiomobēšs.

ESL. Parīšē, 29. septembri. No Alienam šino, la eštahralis Konstantiņš ar šeewu un priņšhi Nikolajs un Andrejs bewištšees uš šahdu šaralugi. Rewoluzionārā šomiteja lehmumu par wihu ištahšhanu wehl naw peenehmuiš. Šarunas ar wenife-šisteem par jaunās waldbibas nobibināšhanu wehl turpinās. Pultwešhi Platšrašs un Šenatašs pagaidam ušnehmuišēšs atbildibu par šohrišbas ušnehmuišhanu Atenās.

Šhuhšee ministri Šunaris, Štratofšs, Šrotopapadališs, Šudafšs un Šeotofšs ašžeešināti. Preše uštahšjas par wihu noštahdišhanu teesat, jo uš wineem šrihtot galwendā atbildiba par notikumeem Masāšijā.

Kretas šalā ištahšhanēšj waldbibas organi šahprahtigi nodewuštj šawas pilnwaras rewoluzionāru-wenišhštu šomitejai.

### Atautums.

Uš prešes III. 114. panta pam. luhšju nodrukāt šefohš:

„Šohd.“ Nr. 218 nodrukāts šinojums no Wišhkeem — „Šaurkritišs agitators“ — ar aštahšhanu, itā eš buhtu bijis šchis agitators. Paštahdroju, la min. rakstam atteežibā uš manim naw nekahda pamāta: 24. sept. wišu deemu biju Rešetnē, špildibams deenešta daršhānās šchitabā. Ar agliāžiju, wišpahrīgi, nekad neesmu nodarbojēšs un ari Wišhšos nekad neesmu bijis. Latgales diwišhšas šomandeers, pulkwebišs Berlišs.

### „Šilteem meišs laupijums“.

Neštahrumu šlahšis, šahdu nupat igahša pret mušhu pariju waldbibas šozialištu „Darba Balšs“, noštahdama mušhu parijās šelpas Matiša eelā par „išwiritibas perekti“, la jau to wareja šagaidit, ir dewiš leetu gandarijumu wišai reakzionārā pilšonibas preše. Uš šho waldbibas šozialištu ištahšhanā netihro šaulu tagad nu šanz un lehlā wiš Latwijas reakzišas wišli — itilab no šrištigo nāzionālištu, la ari no bergištā, šemneefaweenibās un teem radneezištu elementu lehgera.

Šit maš ir wajadšis, lai šchāt šwehru buhdai šagahdatu šhghimibu! Rušp itil šahdam beštāunam nošhšt mušhu pariju waj šahdu winaš daršhineeku — žil peedoušigi tas ari nenotiktu — un wišai reakzionārā šwehrižā ir šahžās: pa wišem šakteem

rušj, šanz, reš, šweez, rešj, šweeds, ar wahrdū šakot, šakra beštija ištahda šawu preeku, la waredama.

Bet la jau ir itil parāšta, šimtdm reišu peereedšeta parāhdiba, la par to ir leelš daudš wahrdū tehet. Šā lai reakzionārā pilšoniba žitadi weh žihnu pret štrahdneeku pariju, ja ne ar ištahšhanu, šengāšhanos un apmeļojumeem? Priņžipielu žihnu tai šahšhu naw eephešhams wešt, jo pee šahdas žihnas nešbehgami aštiri ween šanofšahdro-šas, la šhi reakzionārā pilšoniba aštahw ištahžēju, parāštu un špelulantu interešes un la weenigā šautas mošu interešhu aštahw ir šozialdemokratija. Reakzionārā pilšoniba wišabi ištahšas no žihnas ar priņžipieleem eeroššeeem, jo ta gluhšj labi šahžhi, la šahdā gadšumā ta eetu uš drošhu neweišhmi. Ašleel weenigi apmeļojšana un neštahdas žehšana, itilab pret wišu partiju, la ari pret atšewištškeem winaš daršhineekem. Lušt, šapežj pee šchim reakzišas un šimfonibās parijām weenmešr ir šahžhāmas neštahšamas šahpes pežj wišadeem melu šabrušwejumeem, šas nahku par šhktu šozialdemokratijai. Lušt, šapežj tāš ir itil neiššakami šaimiģas, ja pagadas šahds pašpāšis gars, šas, ištahšhi „Darba Balšs“ wišreem, pašneedš šam šahroto melu šhru.

Šahds pošhštams šengreeku rakšneekšs, wahrdā Lutians, šahdā weidā aprāšta noštahstu par šahdu šrištahšhližu ištahšhli „dišhadi“ jeb šahžju ištahšhli. Šarj žitām nelaimem, šahdas neš šchis ištahšhšas šodeens, Lutians aprāšta šefohšu: „Bet tāš breemigatāš žeešhānās, šahdas moza un nomahž nelaimiģos, ir neaprašhāmas šahpes, no šurām ištahšhli ir dabušt ari šawu wahrdū. Un šas šas šawadāšis: jo wairat tee šer, jo šarjāšas ir šahpes. Šchis šahpes newaretu šefet, ja ari teem dotu ištahšhi wišu Mišas un Donawas uhdent.“

Šapat ir ari ar mušhu eenašdneekem. Wihu šahpes pežj mešeeem ir pilniģi neštahšamas, it ištahšhi wehlešhanu preekšh-waharā, tad leetas, la toš patešcham ir šakoduš šahda šaua ištahšhli. Šad wišadās melu šamajās ir labās. Wišas tāš teel ar joni norihšas, weenaiģa, waj tāš nahk no šrištigeem nāzionālišteem šchodeem par to, la mušhu beedriš Mendersš naw šahweetiš, bet šchihds, rištj par to, la wišchš naw šchihds, bet šineetiš waj turš, parihit par to, la wišchš ir welna ištahdrojums; waj no waldbibas šoziališteem par to, la

a) waj wina naw peedšimuiš Mendera-Šoloweitšhila šaiminu pagāšā tā Šahra Šanareitšhili?

b) waj wina oštahpāžijas šaitā naw praštisejūš tā šchihdu aštahš Šchagare, bet pežj tam ušpiškufi adwokatu Žehšneeku Šreidenfeldu, lai šas ištahšas par winaš wihru un pašhšhi šait tā šahweetiš eelkt Šatweršmes Šapulze?

c) šahdu eemēšlu dehl wina tagad ušdohas par šundū, bet šehpi to šaktu, la patešhā tā šaunlunde Šahra Šanareitšhili? Ja minētās damas uš šcheem šautajumeem newar atšibei waj nošauž toš par mešeeem — winaš ir rošā! Šan pežj tam Dahwišs prašt ar winām peenahžigi ištahšhli.

Bet eš nedrištštu šho rakštu beigt, ne-areešis J. Dahwa ušmanibu wehl uš weenu leetu.

Šhi leeta grošas ap bij. ministru presidentu Karli Almani.

Alwišes weštā, la Karliš Almaniš, redšedams šemneeku šaweenibas wahjās šchān-šes Saeimas wehlešhanās, šahžis peewišt šawai parlijai balšis šefohšā originelā šahriš: wišchš brauzj apšahri pa šauteem un wišina šaun-šus šeeeweefchus šawā aut-šomobili.

Wišpiriņš tas ir šonštateiš Ungur-šuišhā. Šur Almaniš ir pawišinājis di-šwas pagāštrāšwedes, un neweens wairš neštahšas, la šemneeku šaweenibai ir di-šwas balšis šahh.

mušhu partija ir „išwiritibas perektis“; waj no šemneefaweenibas par to, la šozialde-šmokrati ir šomunisti, un neweem šomunisti, bet ari wihtotās naušas šaitāji un ištah-šhāji; waj no bergišteem par to, la šozial-šdemokrati ir walšis šrahweil un Latwijas eenašdneeki u. t. t., u. t. t. Wišs eet ar leeleem malteem šakaršēlā rihtē, jo, lušt, šlahpes pežj mešeeem ir šahdas, la tāš naw apmeerināmas pat tad, ja wihu rihtē ee-šahštos wešela melu Donawa.

Wišs jau šen wairš šhi „praštē“ ne-uštrauz. Pee tāš mešs ešam wairat tā peereadūšji un štatameeš apm. tā, la mušhu reakzionārā pilšoniba ir šaweenota ar me-šeeem, ištahšhā ar Šohdera wahrdēem, tā-špat, la šatordšneekš ar šehdi, la dšehrajš ar pudeli, tā šahri ar maiņu.

## ŠAUNĀŠTU APSHĀTA

Apšahšhās ministrijas šaitrakšis wehlešhanu gaitās.

„Latwijas Šarewiš“ weenigāš no tā šaulkeem pilšoniškeem „godigeem“ šaitra-šteem ir eekšhājis par eephešhānu „šait-šhā-šhā“ „Šautas Balšs“ šenzāžiju, la Men-šders ešot patešhā šchihds Šoloweitšhils. Apšahšhās ministrijas oštahšis greeshāš pee Šr. Mendera šapežj ar teem pašcheem Dawā šautajumeem.

Wišu neļu šitahšhā ir apmeerināta ar Šr. Mendera paššahdrojumu waharšeeenās šumura.

Mešs itil tagad šautatu apšahšhās mi-šnistra šungu Šengali — waj wišchš domā, la šchahda netihra wehlešhanu žihna šakšan ar ministru šungu šategorištu apgalwojumu Šatw. Šapulzeš šinānu un budšheta šo-šmišhā, la „Šatw. Šar.“ ar pošhktu nen-šdarbojās? Žeb ministru šungu domā, la ministru apgalwojumi ir wehja meši wahrdi?

„Šatw. Šar.“ redaktoram, pulkwehim Šlenšneram mešs šurpretim šoh eeteiktu šah-šal melet šchihdus šamōš rados un wiš-špiriņš greeshēš ar atteežigi šormuleteem šautajumeem pee ministru šresidenta Me-šerowiza šungu.

## LATWIJA.

Šainžeems (Waltas apr.) Šeetas, šas šrehž pežj šaitšhības, noteek ari pee šimš. Pee nodotšu šahšchānās un pag. apšaim-šneekohšānā no šhi šaimneekem peelaisti praštj „grehšā darbi“, kuri wineem par šaim-šgan beidšās weenigā, „paldees Šee-šwam“, ar to, la pahrwehlešhānās wihu wišt ita „išgrositi“ un patš waldeš preekš-šneekš ar leelām mošam noturežis itai šandibatos. Ša ir šhme, la „pašhu šau-šim“ deezit labi wiš nepaštihl „šopularā šistema“: runat par patriotišmu un peewahši „šaižigūš grašhūs“. Šainžeema pagāšis šaur „praštiku šaimneekohšhanu“ ir nowēšis šinanšēlā šind šataštrosištā šahwoll. Ar šel. budšhētu naw šedšami weži parabi — wairat tā 200,000 rbi. Šchis šetas šmagi špeesh māššatajuš, jo rižhības šapitala šrihtuma dehl, šemontu darbi šajšod dah-šgal weenigi šamdehl, la naw uš reiš ar šo māškat. „Šenahšumu nobolka“ šahšchānā peelaštās leetas šarpišas. Šentneeki, šuru weenigāš eenaštumu awošs ir šemeš ap-šaimneekohšana, māšā šamehšā daudš aug-

Bet te nu ušmanigam pehtneekam ištah-šas šefohšj jautajumi:

a) waj diwās jaunās šeeeweetes naw bi-šjušhās šchihdeetes?

b) waj Almaniš ir winaš itai garigi pawišinājis šautomobilu waj ari bu-šišhohjees?

c) šahdu atšaušhmi šchis damas ir dewuštšas par Almaniš pežj ištahšchānās no šautomobila?

Šewištchil šwarigš ir pehdešais šautajums, jo no tā beeshi ween war apšeri wišu pahrējo. Peemešram, dašhās šatgaleetes par Almaniš ištahšchās: „Nekas, la šs ištahšhā, itai šohno ištahšhā wahdars!“ Pežj šhi peemešra Ungur-šuišhās šaunawam, ja winaš ir šhuhšchās šchihdeetes, buhtu šakata: „U gor a feil onkel, aber sehr große punze!“

Un ja šas šeešcham tā ir bijis, tad man eedrebas šrbs: waj ari Almaniš naw šchihds?

Patešh, šuršh ištahšhā itil leetas šee-šimes uš šhghumu šehghchānu ar šimnoritā-štem, ja ne Almaniš šawā waldbihānās šaitā?

Un šuršh... Al, nē, nē, eš nedrištštu šautat šahhā, šoja mans onkulis Almaniš ištahšhās par šchihdu, tad ari eš ešmu šchihds.

Bet šapežj dot Dahwim rošās nahwēš eeroži pret mani?

Eš beišu. Dr. Šorientāžiš



